

Vaalitietojärjestelmän käyttäminen

Keskusvaalilautakunta 24.04.2024 § 22
1141/00.00.00/2022

Oikeusministeriön vaalitietojärjestelmä (VAT) on keskeinen väline yleisten vaalien toimittamisessa.

Vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa kunnissa käytetään seuraavia vaalitietojärjestelmiä:

- pohjatietojärjestelmä (vaalilain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu äänestyspaikkarekisteri),
- äänioikeustietojärjestelmä (vaalilain 60 §:n 2 momentissa ja 77 §:n 2 momentissa tarkoitettu äänioikeusrekisteri),
- tuloslaskentajärjestelmä,
- sähköinen vaalipöytäkirja.

Äänioikeusjärjestelmää voivat kunnissa käyttää keskusvaalilautakunnan lisäksi yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijat ja vaalipäivän äänestyksessä vaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta päättää siitä, missä laajuudessa äänioikeustietojärjestelmää kunnassa käytetään.

Vaalitietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilön vahvaa sähköistä tunnistamista, eli käyttäjän henkilöllisyys tarkastetaan sähköisesti ja automaattisesti sisäänkirjautumisen yhteydessä vaalitietojärjestelmän ulkopuoliselta, luotettavalta taholta Digi- ja väestötietoviraston suomi.fi-palvelun avulla. Vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa on käytössä kolme vaihtoehtoista menetelmää tunnistautumisen suorittamiseksi: matkapuhelinoperaattorin myöntämä mobiilivarmenne, verkkopankkitunnukset ja poliisin myöntämä henkilökortti.

EU:n uuden tietosuoja-asetuksen myötä kaikkien, jotka käyttävät vaalitietojärjestelmää, tulee lukea, hyväksyä ja allekirjoittaa paperinen tietosuojasitoumus. Keskusvaalilautakunnan tulee merkitä vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmään jokaisen vaalitietojärjestelmää käyttävän henkilön kohdalle kuittaus, että kyseinen henkilö on lukenut ja allekirjoittanut tietosuojasitoumuksen.

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta päättää että vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa:

- keskusvaalilautakunta käyttää vaalitietojärjestelmän pohjatieto-, äänioikeustieto- ja tuloslaskentajärjestelmää.
- Käyttäjinä ovat keskusvaalilautakunnan sihteeri ja varasihteeri,
- kunnan yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijat käyttävät äänioikeustietojärjestelmää äänioikeuden käytön merkitsemiseen,
 - vaalilautakunta käyttää vaalipäivän äänestyspaikassa äänioikeustietojärjestelmää paperisen vaaliluettelon sijasta äänioikeuden käytön merkitsemiseen,
 - vaalitietojärjestelmään tunnistautumisessa keskusvaalilautakunnan päättämät ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijat, kunnanhallituksen valitsevat vaalilautakunnan jäsenet käyttävät mobiilivarmennetta ja IT-asiantuntija Jaakko Lohi ja keskusvaalilautakunnan sihteeri

Juhani Mattila ja varasihteeri Pia Sorvali henkilökorttia tai mobiilivarmennetta,
-keskusvaalilautakunnan sihteeri huolehtii, että kaikki vaalitietojärjestelmää käyttävät henkilöt lukevat, hyväksyvät ja allekirjoittavat paperisen tietosuojasitoumuksen sekä tallentaa tiedot vaalitietojärjestelmään ja arkistoi sitoumukset.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti yksimielisesti.